

www.nfunorge.org

E-post: post@nfunorge.org

Telefon: 22 39 60 50

Telefaks: 22 39 60 60

Bankgiro: 8200 01 93417

Org.nr: NO 943 260 672 mva

Norsk Forbund for
Utviklingshemmede

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Helse- og omsorgsdepartementet	
Saksnr:	Arkivnr:
200503488	68
Arkivkode:	Emneord:
511.2	241105
Avd.:	Ansvarlig:
HRA	ASD
U.off.:	

Oslo, 16. november 2005
1441/9.00/heck

NORSK FORBUND FOR UTVIKLINGSHEMMEDES (NFU) HØRINGSUTTALELSE VEDRØRENDE KRAV OM POLITIATTEST FOR HELSEPERSONELL OG SOSIAL- PERSONELL.

Viser til høringsnotat vedrørende ovennevnte. Departementet foreslår endringer i helsepersonelloven og sosialtjenesteloven. Endringen vil medføre at det skal avkreves politiattest for personer som skal yte helse- og sosialtjenester til barn eller voksne utviklingshemmede.

Innledning.

NFU er i hovedsak positiv til forslaget om at personell som skal yte hjelp til barn og voksne utviklingshemmede etter sosialtjenesteloven og helsepersonelloven skal fremlegge politiattest ved ansettelse. NFU er enig i at barn og mennesker med utviklingshemning som i sterkere eller svakere grad er i en avhengighetssituasjon til tjenesteyter må ha et vern mot å bli utsatt for seksuelle overgrep. Departementet hevder at det vil virke forebyggende i forhold til ansettelse av potensielle overgripere fordi en kan anta at en som har merknader om seksuelle overgrep i politiattesten, ikke vil søke stillinger som forutsetter at det legges fram en politiattest. NFU ser klart dette argument, men er redd for at dette kan bli oppfattet som en garanti for at en person er skikket til å inneha en stilling som er knyttet til arbeid med barn og voksne mennesker med utviklingshemning. NFU ønsker å poengtere at en politiattest ikke er noe absolutt vern mot seksuelle overgrep. En politiattest gir ingen garanti for at en tjenesteyter ikke har forgrepet seg og den gir heller ingen garanti mot fremtidige overgrep. Foruten å lovfeste krav til politiattest mener NFU det er meget viktig å fortsette arbeidet med å kvalitetssikre tjenesteytingen ute i kommunene. Med dette mener vi blant annet en kontinuerlig satsing og forbedring i henhold til gode søknads-

og vedtaksprosedyrer, bedre organisering av tjenester, kompetanse og opplæringskrav til tjenesteyterne, krav om innsyn og åpenhet i tjenesteytingen og en generell styrking av hjelpevergerollen. NFU mener at et kvalitativt godt tjenestetilbud, med gode oppfølgingsrutiner, i stor grad kan føre til at barn og voksne mennesker med utviklingshemning får gode boforhold og tjenester som i seg selv vil avverge mulighetene for overgrep.

Utvidet personkrets som skal beskyttes ved krav om politiattest.

Departementet har vurdert hvorvidt kravet om politiattest bør utvides til også å gjelde andre persongrupper enn barn og voksne mennesker med utviklingshemning. Departementet har kommet til at ulempene er større enn fordelene ved en slik utvidelse. NFU deler ikke departementets syn på dette. NFU mener det rent praktisk vil være vanskelig å gjennomføre et slikt skille. Blant annet vil dette kunne bli et problem på alders og sykehjem. Mennesker med utviklingshemning lever i dag lenger enn tidligere og dette vil medføre at de kan komme på alders og sykehjem. Hva gjør kommunen hvis mennesker med utviklingshemning skal flytte inn på et alders og sykehjem som tidligere ikke har hatt mennesker med utviklingshemning boende. Må de ansette nye, skal det være kun noen få som det kreves politiattest fra osv. NFU ser at dette også kan være et problem i forhold til hjemmebaserte tjenester. NFU er redd for at dette også kan føre til at kommune og stat velger å ha segregerte omsorgs- og helsetilbud til mennesker med utviklingshemning. Dette er noe NFU ikke ønsker.

Departementet mener at personell som har vært bosatt utenfor Norge og som kan ha problemer med å fremskaffe politiattest, etter en konkret vurdering, bør kunne ansettes uansett. NFU syns dette er et vanskelig spørsmål. Vi ser de argumentene som departementet bruker for å gå inn for en slik løsning, men har etter en bred drøfting kommet frem til at en stilling da ikke kan tilbys. NFU mener at hensynet til den svake part, det vil si barna og voksne mennesker med utviklingshemning, må veie tyngre enn ulempen ved å ikke kunne ansette visse mennesker.

Bør andre typer straffbare handlinger fremgå av attesten.

I følge forslaget fra departementet skal det bare kunne innhentes politiattest i forhold til seksuelle overgrep. NFU mener at dette er for snevert. Historien viser at spesielt mennesker med utviklingshemning er blitt utsatt for vold fra tjenesteyter. Blant annet var vold fra tjenesteyter i institusjonene en av begrunnelsene som bidro til at ansvarsreformen ble gjennomført. For å sikre at mennesker med utviklingshemning ikke ble utsatt for overgrep i form av tvang og makt ble kap. 4 a i sosialtjenesteloven vedtatt (først kap 6 a). Situasjonen har for mange mennesker med utviklingshemning bedret seg på dette punkt, men nye undersøkelser viser at kapittel 4a ikke lenger brukes slik det er forutsatt. NFU er derfor redd det er grunn til å tro at mange blir utsatt for vold fra tjenesteyter. For i størst mulig grad luke ut mennesker som kan være voldelige mener NFU det er viktig at personer som ønsker å arbeide med mennesker med utviklingshemning må legge frem en politiattest som også viser at de ikke er straffet for voldshandlinger.

Tilbakevirkende kraft.

NFU skulle gjerne sett at alle som jobber med mennesker med utviklingshemning hadde fremlagt politiattest, men ser at dette vil kunne medføre problemer i forhold til de som allerede arbeider på disse områdene. NFU mener det er riktig at arbeidsgivere som har mistanke om at en ansatt har begått seksuelle overgrep gis mulighet til å kreve å få fremlagt en politiattest. Hvor dette blir krevd, og attesten ikke viser, er det viktig at arbeidsgiver er bevisst sitt ansvar og ikke ser dette som en garanti for at intet noen gang har skjedd eller kan skje.

Med vennlig hilsen

Helene Holand
forbundsleder

Hedvig Ekberg
juridisk konsulent